

ČJ – 7. tř. (5)

Slovesa

- ❖ vyjadřují **děj** – činnost, stav, změnu stavu
- ❖ **časují se** (slova ohebná)
- ❖ určujeme **osobu, číslo, způsob, čas, rod, vid**

číslo jednotné

1. já
2. ty
3. on, ona, ono

číslo množné

1. my
2. vy
3. oni, ony, ona

způsob: oznamovací, rozkazovací, podmiňovací

čas: minulý, přítomný, budoucí

rod: činný, trpný

vid: dokonavý, nedokonavý

Slovesné tvary

A a) určitý – vyjadřuje osobu a číslo

b) neurčitý – nemůže vyjádřit osobu a číslo (např. infinitiv)

B a) jednoduchý – jedno slovo (spát, píšu)

b) složený – dvě či více slov (smál jsem se, budete cvičit)

!!! tvary zakončené na *-l, -la, -lo, -li, -ly* = **příčestí minulé (činné)**

Tvary oznamovacího způsobu

1. čas přítomný

v osobních koncovkách je vždy **-í/i** : prosí, trpí, bolí, spí

!!! některá slovesa přítomným tvarem vyjadřují budoucí čas: zazpívá, napíše

2. čas minulý

příčestí minulé + tvar slovesa BÝT

psal jsem, vařili jste

3. čas budoucí

tvar slovesa BÝT + infinitiv

budu psát, budou vařit

Tvary rozkazovacího způsobu

1. /	1. pišme
2. piš	2. pište
3. /	3. /
4.	

Tvary podmiňovacího způsobu

!!! vždy složené tvary!!!

Čas přítomný

1. psal bych	1. psali bychom
2. psal bys	2. psali byste
3. psal by	3. psali by

!!! vrátil by **ses**, hrál by **sis** !!!